Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
8 juni 2018
Ons kenmerk
TFI/U201800443
Lbr. 18/030
Telefoon
070 – 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Hoofdpunten meicirculaire 2018

Samenvatting

Eerder informeerden wij u in de ledenbrief van 16 mei jl., nr. 18/019 (COS/U201800330) over de ontwikkelingen rond het Interbestuurlijk Programma (IBP), knelpunten sociaal domein en het financieel perspectief voor gemeenten in de komende periode. In de onderhavige ledenbrief informeren wij over de belangrijkste punten voor gemeenten in de meicirculaire van het kabinet.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Aan de leden

Datum
8 juni 2018
Ons kenmerk
TFI/U201800443
Lbr. 18/030
Telefoon
070- 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Hoofdpunten meicirculaire 2018

Geacht college en gemeenteraad,

Eerder informeerden wij u in de ledenbrief van 16 mei jl., ledenbrief 18/019, over de ontwikkelingen rond het Interbestuurlijk Programma (IBP), knelpunten sociaal domein en het financieel perspectief voor gemeenten in de komende periode. In de onderhavige ledenbrief informeren wij over de belangrijkste punten voor gemeenten in de meicirculaire van het kabinet:

- Afrekening accres algemene uitkering 2017
- Raming accres 2018-2023 algemene uitkering 2018
- Realisatie onderbenutting BTW-compensatiefonds
- Loon en prijscompensatie integratie-uitkeringen
- Overhevelingen integratie-uitkeringen aangekondigd
- Nieuwe tijdelijke integratie-uitkeringen
- Volumegroei integratie-uitkeringen
- Raming BUIG opwaarts bijgesteld
- EMU-tekortruimte
- De macronorm OZB
- Wijziging accountantsverklaring.

Afrekening accres algemene uitkering 2017

Het accres voor het jaar 2017 is definitief komen vast te staan op 1%. Het accres is daarmee 23,4 miljoen neerwaarts bijgesteld. De afrekening gaat ten laste van de algemene uitkering in 2018.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Raming accres 2018 -2023 algemene uitkering 2018

Met het vaststellen van de voorjaarsnota door het Rijk is de raming van het accres voor 2018 bijgesteld. Het accres stijgt 24 miljoen ten opzichte van de raming in de maartcirculaire gemeentefonds 2018. De stijging is te ontleden in: + 23,4 miljoen door lager eindafrekening 2017; -12 miljoen door verlaging uitgavenplafond als gevolg van aardgasbesluit; + 13 miljoen door hogere raming loon en prijscompensatie bij CEP 2018.

Voor het meerjarige beeld 2019-2022 is het cumulatieve accres echter met 431 miljoen naar beneden bijgesteld ten opzichte van de raming in de maartcirculaire gemeentefonds 2018. Hiervoor zijn twee oorzaken. Ten eerste is de schatting van de loon en prijsbijstelling waarmee de Accres Relevante Uitgaven jaarlijks worden verhoogd met het Centraal Economisch Plan 2018 lager uitgevallen. Dit verklaart 3/4 van de daling van het cumulatieve accres. Ten tweede worden de lagere aardgasbaten door het volumebesluit voor het Groninger gasveld conform regeerakkoord gecompenseerd door verlaging van het uitgavenkader. Dit verklaart 1/4 van de daling van het cumulatieve accres van de periode 2019-2022.

Het nominale accres voor het jaar 2023 bedraagt 3,85% en komt uit op 1.078,2 miljoen euro.

Tabel 1. geeft de actuele raming van het prijspeil beloning werknemers overheid en van het prijspeil materieel overheid. In de onderste rij is de ontwikkeling van de loon en prijsbijstelling weergegeven bij het uitgangspunt dat de uitgaven voor 2/3 deel loongevoelig zijn en voor 1/3 deel prijsgevoelig zijn.

Index prijspeil	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
a. Overheid beloning werknemers	2,5%	3,0%	3,2%	2,7%	3,2%
b. Overheid materieel	1,6%	1,4%	1,5%	1,4%	1,5%
LPO bijstelling (2/3 a. + 1/3 b.)	2,20%	2,47%	2,63%	2,27%	2,63%

Met de nieuwe raming bedraagt het accres over de periode 2018-2022 dat volgt uit de brede koppeling die met het IBP is overeengekomen 2.471 miljoen euro meer dan de raming in de septembercirculaire gemeentefonds 2017. Tabel 2. geeft de nominale accressen uit de maartcirculaire en zowel de nominale als de reële accressen die volgen uit de meicirculaire gemeentefonds 2018.

Maartcirculaire 2018	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Nominaal accres x 1.000	1.124.314	1.062.561	1.138.585	937.040	1.170.147	
Meicirculaire 2018	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Nominaal accres x 1.000	1.148.494	1.025.280	1.018.629	861.564	971.340	1.078.170
(lager/hoger)	+24.207	-37.281	-119.956	-75.476	-198.807	
Percentage	6,86%	5,79%	3,94%	3,21%	3,52%	3,82%
Reëel	4,66%	3,32%	1,31%	0,94%	0,89%	1,19%
Reëel accres x 1.000	780.172	587.898	338.681	252.296	245.595	335.870

Realisatie onderbenutting BTW-compensatiefonds

Voor het jaar 2017 is er 7 miljoen meer geclaimd op het BTW-compensatiefonds dan bij de septembercirculaire 2017 was geraamd. Daardoor valt de afdracht van de niet gedeclareerde gelden aan de algemene uitkering 7 miljoen euro lager uit.
Voor 2018 wordt de afdracht aan de algemene uitkering door onderuitputting van het BTW-compensatiefonds geraamd op 274 miljoen. Per saldo wordt de toevoeging uit het BTW-compensatiefonds aan de algemene uitkering geraamd 267 miljoen euro.

In onze ledenbrief over de miljoenennota 2018 meldden wij dat de raming van de gelden die uit het BTW-compensatiefonds aan de algemene uitkering in de meerjarenraming van de algemene uitkering werden toegevoegd door het Rijk te hoog werd ingeschat. Dit is in de meicirculaire 2018 hersteld. In de meerjarenraming van de algemene uitkering worden deze bedragen niet meer meegenomen. Door deze wijziging in de ramingsmethodiek ontvangen gemeenten niets meer of minder uit het gemeentefonds.

Bij de bevoorschotting van de algemene uitkering wordt met ingang van 2019 de raming van het bedrag van het BTW-compensatiefonds dat aan de algemene uitkering vrijvalt of juist het bedrag dat uit de algemene uitkering wordt gehaald om het BTW-compensatiefonds aan te vullen pas bij de bevoorschotting van septembercirculaire gemeentefonds van het lopende jaar verwerkt.

Loon en prijscompensatie integratie-uitkeringen

De loon en prijsbijstellingen voor het jaar 2018 zijn aan alle drie onderdelen Jeugd, Zorg en Participatie van de integratie-uitkering sociaal domein toegekend. Daarbij is voor het onderdeel Participatie dezelfde methodiek als in voorgaande jaren gehanteerd. De gehele loon en prijsbijstelling voor het participatiebudget is toegekend aan het onderdeel WSW-oud.

Overhevelingen integratie-uitkeringen aangekondigd

In de meicirculaire zijn de overhevelingen naar de algemene uitkering van de integratie-uitkering WMO-oud huishoudelijke hulp, WMO nieuw exclusief begeleid wonen, Jeugd exclusief Voogdij 18+ en het onderdeel Re-integratie klassiek van het onderdeel Participatie per 2019 aangekondigd.

Daarbij worden de verdeelmaatstaven van de verschillende verdeelstelsels geüniformeerd. Herverdeeleffecten als gevolg ervan worden met een suppletie-uitkering gecompenseerd.

Nieuwe tijdelijke integratie-uitkeringen

De niet integreerbare delen van het sociaal domein worden ondergebracht in de drie tijdelijke integratie-uitkeringen: Beschermd Wonen, Voogdij 18+ en Participatie. De integratie-uitkering Beschermd Wonen wordt in beginsel in 2021 alsnog naar de algemene uitkering overgeheveld, tenzij uit nader onderzoek blijkt dat dit bezwaarlijk is. Voor de integratie-uitkering Voogdij 18+ is een wetsvoorstel voor wijziging van het woonplaatsbeginsel in voorbereiding. Na het in werking treden van dit beginsel kunnen ook deze gelden naar de algemene uitkering worden overgeheveld. De gelden voor de WSW-oud en WSW beschut werk zullen te zijner tijd worden omgezet naar een decentralisatie-uitkering. Er is discussie of dit niet een specifieke uitkering moet worden. De Onderdelen Wajong en WSW regulier werk kunnen dan naar verwachting naar de algemene uitkering worden overgeheveld.

Volumegroei integratie-uitkeringen

In de meicirculaire wordt extra geld voor volumegroei toegekend aan de onderdelen WMO-oud (huishoudelijke hulp) en WMO-zorg. De delen die worden overgeheveld naar de algemene uitkering gaan pas in 2020 meelopen met de accressystematiek. Aan het onderdeel Jeugd is geen geld voor volumegroei toegekend. Gegeven de snel stijgende kosten op het domein jeugd vinden wij dat hier wel geld voor volumegroei beschikbaar moet worden gesteld. Dit discussiepunt tussen ons en het kabinet ligt nog steeds op tafel.

Raming BUIG opwaarts bijgesteld

Het standpunt van de VNG bij het afsluiten van het IBP luidt dat gemeenten moeten kunnen rekenen op BUIG-budgetten die toereikend zijn. De gezamenlijke gemeenten hadden in de afgelopen jaren aanzienlijke tekorten op de verstrekking van uitkeringen die uit de BUIG worden betaald. Het budget van de BUIG was ontoereikend. In het IBP is afgesproken dat de Raad voor het Openbaar Bestuur nader onderzoek verricht naar de BUIG, waaronder de wijze waarop de instroom van statushouders daarin wordt verwerkt.

Voorafgaand aan de uitkomsten van het onderzoek van de Raad voor het Openbaar Bestuur heeft het kabinet in de voorjaarsnota van het Rijk op pagina 8 het volgende vermeld (over de BUIG); "*Tevens is het macrobudget aangepast voor de verwerking van statushouders in de bijstandsraming, zodat de verhoogde instroom van statushouders al in het uitvoeringsjaar in het macrobudget wordt verwerkt."* Met de aanpassing stijgt in 2018 de omvang van de BUIG. Dit is een verschuiving van het budget over de jaren.

EMU-tekortruimte

De EMU-tekortruimte voor decentrale overheden is voor jaren 2019 tot en met 2022 vastgesteld op 0,4% van het bruto binnenlands product per jaar. Deze ruimte zal op zeer korte termijn worden onderverdeeld tussen gemeenten, provincies en waterschappen.

De macronorm OZB

Het kabinet heeft besloten de macronorm voor de stijging van de tarieven onroerende zaakbelastingen voorlopig te continueren. Deze macronorm is voor het jaar 2019 bepaald op 4%.

Wijziging accountantsverklaring

Als uitvloeisel van de voorstellen van de commissie Depla wordt de invulling van de accountantsverklaring met ingang van de jaarrekening 2021 gewijzigd. De jaarstukken 2021 moet een rechtmatigheidsverklaring van het college bevatten. De accountant geeft over de jaarrekening en de rechtmatigheidsverklaring van het college een oordeel over het getrouwe beeld. Daarmee vervalt het oordeel over de rechtmatigheid van de achterliggende beheershandelingen van de accountant, omdat dit voortaan zit vervat in de getrouw beeld verklaring zelf. Het traject voor een wetswijziging tijdens deze kabinetsperiode wordt dus in gang gezet.

Met deze toelichting op de meicirculaire hebben wij u een beeld geschetst van een aantal ontwikkelingen die uw financiële ruimte in de komende periode bepalen. Mochten er in de aanloop naar de ALV van 27 juni a.s. nieuwe ontwikkelingen zijn, dan zullen wij u daarover zo snel mogelijk informeren.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur